Sprawdzian: Dzieje starożytnej Grecji (klasa 1 liceum) Grupa A

Historia: polis, Ateny i Sparta, wojny perskie, kultura grecka i epoka hellenistyczna

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 17

8 zadań, 17 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Bitwa morska pod Salaminą (480 r. p.n.e.), w której flota grecka pokonała Persów, była decydującym starciem:

(A) wojny peloponeskiej
(B) II wojny grecko-perskiej
(C) wyprawy Aleksandra Wielkiego
(D) I wojny grecko-perskiej

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Wojny grecko-perskie zakończyły się:

(A) podbojem Grecji
(B) zjednoczeniem
(C) sojuszem
(D) zwycięstwem Grecji

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Wielka kolonizacja grecka (VIII–VI w. p.n.e.) polegała na:

(A) podboju militarnym terenów Azji Mniejszej przez armię macedońską
(B) masowym zakładaniu kolonii przez greckie polis wzdłuż wybrzeży Morza Śródziemnego i Czarnego
(C) handlowej ekspansji Aten prowadzącej do ustanowienia ateńskiego imperium morskiego
(D) wysyłaniu misji dyplomatycznych do Persji w celu nawiązania sojuszy

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Główną przyczyną kolonizacji greckiej w VIII–VI w. p.n.e. było:

(A) przeludnienie i brak ziemi
(B) inwazja perska na Grecję
(C) upadek demokracji w Atenach
(D) ekspansja Rzymu na Wschód

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 5. (0–4 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących demokracji ateńskiej:

1. W zgromadzeniu ludowym (eklezji) mogli uczestniczyć wszyscy dorośli mężczyźni posiadający obywatelstwo ateńskie.	**P**	**F**
2. Kobiety i metojkowie posiadali pełne prawa polityczne w Atenach.	**P**	**F**
3. W Sparcie obowiązywał ustrój demokratyczny wzorowany na ateńskim.	**P**	**F**
4. Solon wprowadził diety (wynagrodzenie) za pełnienie funkcji publicznych.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Wyjaśnij, na czym polegała demokracja ateńska w epoce Peryklesa (V w. p.n.e.). Określ, kto był pełnoprawnym obywatelem i jakie były ograniczenia tego systemu.

Zadanie 7. (0–3 pkt)

Porównaj Ateny i Spartę.

Zadanie 8. (0–3 pkt)

Opisz zasady funkcjonowania demokracji ateńskiej w czasach Peryklesa (V w. p.n.e.), wskazując również jej istotne ograniczenia.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/historia/starozytna-grecja

Sprawdzian: Dzieje starożytnej Grecji (klasa 1 liceum) Grupa B

Historia: polis, Ateny i Sparta, wojny perskie, kultura grecka i epoka hellenistyczna

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 17

8 zadań, 17 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Bitwa pod Maratonem (490 r. p.n.e.), w której Ateńczycy pokonali wojska perskie, była jednym z epizodów:

(A) wojny peloponeskiej
(B) wypraw Aleksandra Wielkiego
(C) wojen perskich
(D) wojen diadochów

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Demokracja ateńska w epoce Peryklesa (V w. p.n.e.) opierała się przede wszystkim na:

(A) rządach dziedzicznego króla wspomaganego przez arystokrację
(B) władzy senatu złożonego z byłych urzędników
(C) oligarchii bogatych kupców i właścicieli ziemskich
(D) bezpośrednim udziale wolnych obywateli w Zgromadzeniu Ludowym (ekklezja)

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Główną cechą odróżniającą demokrację ateńską od oligarchii spartańskiej było:

(A) sprawowanie naczelnego dowództwa przez jednego króla-stratega wyłonionego dożywotnio
(B) oparcie armii na wojskach zaciężnych zamiast na obywatelach
(C) posiadanie rozbudowanej floty handlowej i sieci kolonii zamorskich
(D) uczestnictwo pełnoprawnych obywateli w zgromadzeniu ludowym (ekklezji) i bezpośrednie decydowanie o prawie

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Bitwa pod Salaminą (480 p.n.e.) była starciem:

(A) flot greckiej i perskiej — wygrana przez Greków
(B) Spartan z Ateńczykami o hegemonię nad Grecją
(C) Macedończyków z Persami pod wodzą Aleksandra Wielkiego
(D) Ateńczyków z Koryntem o kontrolę nad handlem morskim

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 5. (0–4 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących starożytnej Grecji:

1. Igrzyska olimpijskie odbywały się co cztery lata ku czci Ateny, bogini mądrości.	**P**	**F**
2. Sokrates pozostawił po sobie obszerne pisma filozoficzne, które znamy dziś w oryginale.	**P**	**F**
3. Aleksander Macedoński podbił Persję i dotarł ze swoją armią aż do Indii.	**P**	**F**
4. Sparta słynęła z surowego wychowania wojskowego chłopców, zwanego agoge.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Wyjaśnij przyczyny i skutki wojny peloponeskiej (431–404 p.n.e.) między Atenami a Spartą.

Zadanie 7. (0–3 pkt)

Wyjaśnij znaczenie bitwy pod Maratonem (490 p.n.e.) dla obrony greckiej niepodległości i kształtowania się tożsamości helleńskiej.

Zadanie 8. (0–3 pkt)

Opisz model attyckiej demokracji czasów Peryklesa (V w. p.n.e.). Wskaż jej ograniczenia.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/historia/starozytna-grecja

Sprawdzian: Dzieje starożytnej Grecji (klasa 1 liceum)

Grupa A

1. (1 pkt) **B**

2. (1 pkt) **D**

3. (1 pkt) **B**

4. (1 pkt) **A**

5. (4 pkt) **1. P; 2. F; 3. F; 4. F** — po 1 pkt za zdanie

6. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Demokracja ateńska za Peryklesa opierała się na bezpośrednim udziale obywateli w rządach. Ekklezja (zgromadzenie ludowe) uchwalała prawa i decydowała o wojnie; bule (rada 500) przygotowywała obrady; heliaja (sąd ludowy) rozstrzygała spory. Pełnoprawnym obywatelem był wolny mężczyzna urodzony z ateńskich rodziców. System wykluczał kobiety, metojków i niewolników stanowiących większość mieszkańców.
Punktacja: 1 pkt za opis organów władzy (ekklezja, bule, heliaja). 1 pkt za definicję obywatela (wolny mężczyzna urodzony z ateńskich rodziców). 1 pkt za wskazanie ograniczeń (wykluczenie kobiet, metojków, niewolników). 3 pkt.

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Ateny były demokracją bezpośrednią: o sprawach państwa decydowało zgromadzenie obywateli, a gospodarka opierała się na handlu i rzemiośle, co sprzyjało rozwojowi kultury. Sparta była oligarchią o ustroju wojskowym: władzę sprawowali dwaj królowie, gerusia i eforowie, wychowanie chłopców opierało się na agoge, a pracę na roli wykonywali helocji. W odróżnieniem od otwartych na handel i wpływy Aten Sparta była społeczeństwem zamkniętym i nastawionym na wojnę.
Punktacja: 1 pkt – charakterystyka Aten (ustrój: demokracja bezpośrednia, zgromadzenie ludowe; rozwój handlu i kultury). 1 pkt – charakterystyka Sparty (ustrój: oligarchia, dwaj królowie, gerusia i eforowie; agoge, ustrój wojskowy, helocji). 1 pkt – porównanie (np. demokracja i otwartość Aten a zamknięta, wojskowa oligarchia Sparty). Razem 3 pkt.

8. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Najwyższym organem władzy w Atenach było zgromadzenie ludowe (ekklesia), na którym obywatele bezpośrednio głosowali nad ustawami i decyzjami politycznymi. Sprawy przygotowywała rada pięciuset (bule), losowana spośród obywateli, a sądownictwo sprawowała heliaja - sąd ludowy złożony z obywateli wyłanianych losowo. Za pełnienie urzędów wprowadzono diety, co umożliwiało udział w życiu publicznym również uboższym obywatelom. Demokracja ta miała jednak wyraźne ograniczenia: prawa polityczne posiadali wyłącznie dorośli mężczyźni będący pełnoprawnymi obywatelami ateńskimi, natomiast kobiety, niewolnicy oraz metojkowie (cudzoziemcy zamieszkujący Ateny) byli z życia politycznego całkowicie wykluczeni, mimo że stanowili znaczną część mieszkańców miasta.

Grupa B

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **D**

3. (1 pkt) **D**

4. (1 pkt) **A**

5. (4 pkt) **1. F; 2. F; 3. P; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

6. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wojna peloponeska wynikała z rywalizacji o hegemonię w świecie greckim między ateńskim Związkiem Morskim a Związkiem Peloponeskim pod przywództwem Sparty. Długotrwały konflikt, którego przebieg dodatkowo pogorszyła epidemia w oblężonych Atenach, zakończył się klęską Aten i utratą przez nie pozycji hegemona. Wojna trwale osłabiła wszystkie greckie polis, co ułatwiło w kolejnym stuleciu podbój Grecji przez Filipa II Macedońskiego.
Punktacja: Wskazanie przyczyny (rywalizacja o hegemonię w Grecji między Związkiem Morskim ateńskim a Związkiem Peloponeskim spartańskim) – 1 pkt. Wskazanie przebiegu (długotrwały konflikt, epidemia w Atenach, ostateczna klęska Aten) – 1 pkt. Wskazanie skutków (koniec dominacji Aten, osłabienie całej Grecji, ułatwienie później podboju przez Macedonię) – 1 pkt. Łącznie 3 pkt.

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Bitwa pod Maratonem rozegrała się w 490 p.n.e. podczas I wyprawy perskiej Dariusza I, który zamierzał podporządkować Grecję imperium perskiemu. Ateńczycy i Platejczycy pod wodzą Miltiadesa pokonali znacznie liczniejszych Persów, stosując atak na skrzydłach. Zwycięstwo miało ogromne znaczenie symboliczne: powstrzymało perską ekspansję, potwierdziło, że można pokonać Persów, oraz znacznie wzmocniło pozycję i prestiż Aten. Stało się też fundamentem greckiej tożsamości — dowodem na to, że Grecy potrafią bronić swojej wolności.
Punktacja: (1) Kontekst: I wyprawa perska Dariusza I — zagrożenie podporządkowania Grecji Persji (1 pkt). (2) Przebieg: zwycięstwo ateńsko-platejskie nad liczniejszymi Persami; rola Miltiadesa (1 pkt). (3) Znaczenie: umocnienie poczucia wspólnoty greckiej, wzrost prestiżu Aten, wiara w możliwość pokonania Persji (1 pkt). Maks. 3 pkt.

8. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Ateńska demokracja czasów Peryklesa (461–429 p.n.e.) opierała się na powszechnym zgromadzeniu wolnych obywateli (ekklezja) zbierającym się 40 razy w roku, Radzie Pięciuset wybieranej losem, misthoforia (diety za pełnienie funkcji) umożliwiającej udział biednych. Ograniczenia: prawo głosu mieli tylko mężczyźni — pełni obywatele z ateńskiego ojca i matki. Kobiety, cudzoziemcy (metojkowie) i niewolnicy (ok. 1/3 populacji) byli pozbawieni praw politycznych. Mimo ograniczeń demokracja ateńska stała się wzorem dla europejskiej myśli politycznej.
Punktacja: 1 pkt: elementy demokracji (ekklezja — zgromadzenie obywateli, losowanie urzędów, Rada 500, diety dla biednych — misthoforia); 1 pkt: ograniczenia — kobiety, metojkowie, niewolnicy pozbawieni praw obywatelskich; 1 pkt: znaczenie jako wzoru dla późniejszej myśli politycznej. Łącznie 3 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 17 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	16–17 pkt
dobry (4)	13–15 pkt
dostateczny (3)	9–12 pkt
dopuszczający (2)	6–8 pkt
niedostateczny (1)	0–5 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/historia/starozytna-grecja**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.